

ATVEJO ANALIZĖ – 28-ais TAS „Investicijos į asocijuotąsias ir bendrąsias įmones“

Išvadas

Įprastai, įmonės investuoja į kitas įmones, norėdamos išlikti konkurencingos ir plėstis rinkoje. Įvairios investicijų rūšys paaiškintos tarptautiniuose apskaitos / finansinės atskaitomybės standartuose. Kai investuojama, labai svarbu tai pripažinti finansinėse ataskaitose, kad būtų pateikta tinkama ir teisinga informacija. 28-ajame TAS „Investicijos į asocijuotąsias ir bendrąsias įmones“ skiriamas ypatingas dėmesys asocijuotosioms įmonėms ir nuosavybės metodo taikymui. Kad investicija būtų pripažinta asocijuotąja įmone, turi egzistuoti reikšminga įtaka ir kiti požymiai.

Šis atvejis pristato, kaip įmonė investuoja į kitas įmones ir kaip atpažinti įvairias investicijų rūšis, įskaitant asocijuotąsias įmones, bei jų vertę.

Atvejo informacija

Įmonė „FasText“ veikia tekstilės sektoriuje. Įmonė „FasText“ buvo įkurta 1940 m. kaip šeimos verslas mažoje gamykloje. Įmonės „FasText“ įkūrėjas Chadąs Foxas labai pabrėžia kokybę ir klientų bei mažmenininkų pasitenkinimą. Nors nuo įkūrimo praėjo nedaug laiko, įmonė „FasText“ užėmė didelę rinkos dalį. Kartu su skaitmenizavimo plėtra ir sektoriaus plėtra, „FasText“ nuo 2012 m. ieškojo būdų, kaip padidinti savo rinkos dalį ir pelningumą, ir nusprendė šio tikslo siekti investuodama nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

Norint išplėsti „FasText“, pirmiausia reikėjo investuoti į tame pačiame sektoriuje veikiančias įmones. 2012 m. Įmonė „Iron“ veikė tekstilės sektoriuje ir buvo šio sektoriaus naujokė. Tačiau „Iron“ įnešė naują požiūrį, nes gamybos procese naudojo automatizuotus įrankius ir techniką. Įmonė „FasText“ įžvelgė įmonės „Iron“ grėsmę savo veiklai ir nupirko 65 % jos akcijų už 900 000 PV*.

Bėgant metams, įmonė „FasText“ pakeitė direktorių valdybą nariais, kurie yra talentingi informacijos sektoriaus srityje, neatsilieka nuo informacinių technologijų raidos ir tiki sparčiu informacijos sektoriaus augimu. Šioje situacijoje jie mato galimybes. Valdybos posėdyje, siekiant padidinti pelningumą, buvo teigiama, kad įmonė „WinTech“, veikianti programinės įrangos sektoriuje, rodo reikšmingus vystymosi požymius. Sprendimus priimančios įmonės „FasText“ vadovai nusprendė 2015 m. įsigyti 25 % įmonės „WinTech“ akcijų už 850 000 PV. Kai įmonė „FasText“ įsigijo įmonės „WinTech“ akcijas, „WinTech“ grynojo turto tikroji vertė buvo 750 000 PV. 2018 m. įmonė „WinTech“ pranešė apie 150 000 PV pelną ir išmokėjo 80 000 PV dividendų.

2020 m. įmonė „FasText“ ieškojo galimybių užsienyje. „FasText“ valdyba svarstė, kad norint išplėsti įmonės klientų portfelį ir padaryti jį tarptautiniu, reikėtų investuoti užsienyje. 2020 m. „FasText“ dalyvavo tarptautinėje tekstilės parodoje. Trečiąją parodos dieną „FasText“ atstovai apsilankė įmonės „G-Heart“ stende. Įmonė „G-Heart“ buvo įsikūrusi Indijoje. Šio susitikimo metu „FasText“ atstovus sužavėjo „G-Heart“ vadovybės įžvalgumas. Atlikę išsamų tyrimą, jie sužinojo, kad „G-Heart“ turi platų klientų ir mažmenininkų tinklą. Išsamiai susipažinusi su „G-Heart“, įmonė „FasText“ siekė patekti į Indijos rinką, padidinti bendrą pelningumą ir pasinaudoti Indijos rinkos privalumais. Siekdamos šio tikslo, po kelis mėnesius trukusių diskusijų, įmonė „FasText“ ir įmonė „G-Heart“ susitarė, kad „FasText“ įsigis 30 % akcijų už 1 000 000 PV. Praėjus trims mėnesiams po susitarimo, šios naujienos nuskambėjo visame pasaulyje. Indijos nacionalinė vyriausybė paskelbė, kad nuo šiol vyriausybė perėmė Indijos įmonių akcijų kontrolę,

---

* PV – piniginiai vienetai.

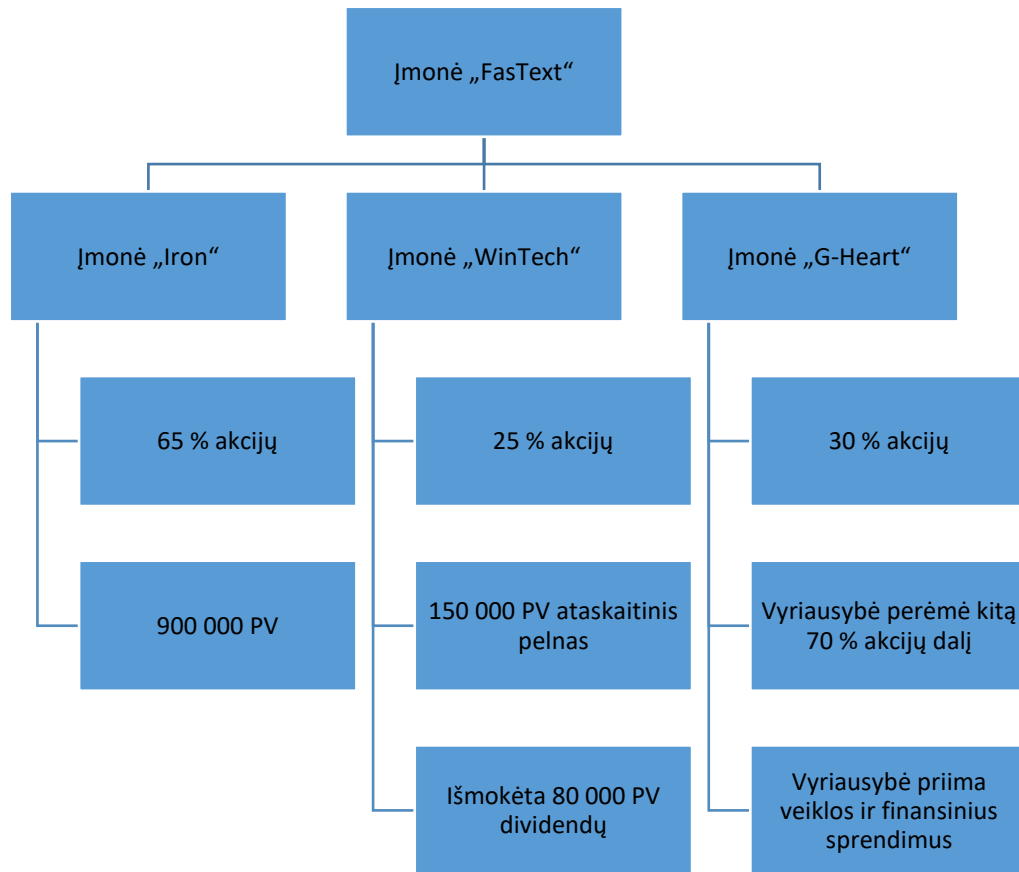
tačiau į užsienyje įsikūrusių įmonių akcijas nesikiš. Tačiau vyriausybė bus atsakinga už visą Indijos įmonių įprastinę veiklą ir finansinę veiklą. Kartu su šiuo staigiu ir netikėtu pokyčiu įmonė „FasText“ turėjo 30 % įmonės „G-Heart“ akcijų, o vyriausybei priklausė kiti 70 % akcijų. Be to, vyriausybė buvo atsakinga už kasdienę veiklą ir priiminėjo svarbiausius su įmone „G-Heart“ susijusius sprendimus.

Klausimai diskusijai

1. Išanalizuokite įmonės „FasText“ įsigytos įmonės „Iron“ atvejį ir pateikite didžiosios knygos įrašus.
2. Išanalizuokite įmonės „FasText“ įsigytos įmonės „WinTech“ atvejį ir pateikite įsigijimo, pelno atskaitomybės ir dividendų išmokėjimo proceso didžiosios knygos įrašus pagal nuosavybės metodą.
3. Išanalizuokite įmonės „FasText“ įsigytos įmonės „G-Heart“ atvejį ir pateikite įsigijimo įrašą didžiojoje knygoje. Taip pat, paaiškinkite valstybės kišimosi raidą ir kaip įmonė „FasText“ pritaikė savo investicijas į įmonę „G-Heart“ kartu su šia raida.

ATVEJO ANALIZĖS SPRENDIMAS – 28-ais TAS „Investicijos į asocijuotąsias ir bendrąsias įmones“

1 paveikslas: atvejo santrauka.

1. Įmonės „Iron“ akcijų įsigijimas ir šio sandorio aiškinimas.

_____ / _____

D Dukterinė įmonė

900 000 PV

(Investicijos į įmonę „Iron“)

K Banko sąskaita

900 000 PV

_____ / _____

Investicijų į įmonę „Iron“ aiškinimas: 28-asis TAS apibrėžia keturias investicijų rūšis: dukterinės įmonės, asocijuotosios įmonės, bendros įmonės / bendra veikla ir finansinis turtas. Kad investiciją būtų galima registruoti kaip asocijuotąją įmonę, investuotojas turi turėti 20–50 % akcijų, o tai reiškia, kad jam daroma reikšminga įtaka. Jei šis kriterijus netenkinamas, reikėtų atsižvelgti į kitus rodiklius. Jeigu investuotojas turi daugiau kaip 50 % ūkio subjekto, į kurį investuota, akcijų, vadinasi, jis turi kontrolės galią, todėl investicija turėtų būti registruojama kaip dukterinė įmonė. Įsigydama įmonę „Iron“, įmonė „FasText“ turi 65 % akcijų ir kontrolės galią. Todėl investicija į įmonę „Iron“ registruojama kaip „Dukterinė įmonė“.

2. Įmonės „WinTech“ įsigijimas ir šio sandorio aiškinimas.

_____ / _____

D Asocijuotosios įmonės 850 000 PV

(Investicijos į „WinTech“)

K Banko sąskaita

850 000 PV

_____ / _____

Investicijų į įmonę „WinTech“ aiškinimas: pagal 28-ąjį TAS, jei investuotojas turi 20–50 % ūkio subjekto, į kurį investuojama, akcijų, o tai reiškia reikšmingą įtaką, tuomet ūkio subjektas, į kurį investuojama, turėtų būti laikomas asocijuotąja įmone, nebent būtų nustatyta kitaip. Įsigijimo metu, siekiant apskaičiuoti, ar yra prestižas, ar ne, ūkio subjekto, į kurį investuota, turto tikroji vertė turi būti palyginta su perduota suma. Jeigu perduota suma yra didesnė už tikrąją turto vertę, atsiranda prestižas. Prestižas finansinėje atskaitomybėje kaip atskiras straipsnis neregistruojamas ir įtraukiamas į įsigijimo savikainą. Todėl įmonė „FasText“ įsigijimą registruoja kaip „Asocijuotosios įmonės“, kurio sandorio suma yra 850 000 PV.

Grynoji „WinTech“ turto tikroji vertė 750 000 PV

Pervesta suma 850 000 PV

Prestižas 100 000 PV

Asocijuotųjų įmonių atveju jos yra pripažįstamos nuosavybės metodu. Taikant nuosavybės metodą, investicijos balansinė vertė didinama, jei ūkio subjektas, į kurį investuojama, gauna pelno. Jei ūkio subjektas, į kurį investuojama, moka dividendus, investuotojas sumažina investicijos balansinę vertę.

_____ / _____

D Asocijuotosios įmonės 37 500 PV

(Investicijos į „WinTech“)

K Asocijuotųjų įmonių pelnas, 37 500 PV

Vertinamas nuosavybės metodu

_____ / _____

D Pinigai 20 000 PV

K Asocijuotosios įmonės 20 000 PV

(Investicijos į „WinTech“)

_____ / _____

3. Įmonės „G-Heart“ įsigijimas ir šio sandorio aiškinimas.

_____ / _____

D Asocijuotosios įmonės 1 000 000 PV

(Investicijos į „G-Heart“)

K Banko sąskaita

1 000 000 PV

_____ / _____

Investicijų į įmonę „G-Heart“ aiškinimas: Pagal 28-ąjį TAS, jei investuotojas turi 20–50 % ūkio subjekto, į kurį investuojama, akcijų, o tai reiškia reikšmingą įtaką, tuomet ūkio subjektas, į kurį investuojama, turėtų būti laikomas asocijuotąja įmone, nebent būtų nustatyta kitaip. Įsigijimo metu pasireiškė reikšminga įtaka, taigi investicija į įmonę „G-Heart“ turi būti apskaitoma kaip asocijuotoji įmonė. Po trijų mėnesių Indijos vyriausybei perėmus Indijos įmonių akcijų kontrolę, įmonėje „G-Heart“ vyriausybė valdo 70 % akcijų ir priima visus svarbius veiklos ir finansinius sprendimus. Pagal 28-ąjį TAS reikšminga įtaka išnyksta, kai investuotojas praranda savo galią dalyvauti priimant asocijuotosios įmonės veiklos ir finansinius sprendimus, o pasikeitus absoliučiam ar santykiniam nuosavybės lygiui, pavyzdžiui, vyriausybė, teismas, administratorius ar reguliuotojas tampa asocijuotosios įmonės kontrolieriumi. Įmonės „G-Heart“ atveju susiklostė būtent tokia situacija. Nors įmonė „FasText“ turi 30 % akcijų, ji nebus įtraukta į pagrindinį ir finansinę veiklas, todėl nebus užtikrinta reikšminga įtaka. Šiuo atveju reikšminga įtaka išnyko, taigi ši investicija tapo finansiniu turtu.

_____ / _____

D Finansinis turtas 1 000 000 PV

(Investicijos į „G-Heart“)

K Asocijuotosios įmonės

1 000 000 PV

_____ / _____